

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2278

гр. Варна , 29.06.2021 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ в закрито заседание на двадесет и девети юни, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Диана Д. Митева

Членове: Цвета Павлова

мл.с. Ивалена Орл. Димитрова

като разгледа докладваното от мл.с. Ивалена Орл. Димитрова Въззивно частно гражданско дело № 20213100501466 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 274 и сл. от ГПК.

Образувано е по частна жалба вх. № 1534/21.04.2021 г. от „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК 203670940, със седалище и адрес на управление: гр. София, Столична община, район „Люлин“, бул. „Д-р Петър Дертлиев“ № 25, Офис сграда „Лабиринт“, ет. 2, оф. 4, представлявано от изпълнителния директор Д.Б.Б., чрез юрисконсулт Д. Г., против Разпореждане № 956/05.04.2021 г., постановено по ч.гр.д. № 400/2021 г. по описа на РС - Провадия, в частта, с която е отхвърлено заявление вх. № 1253/02.04.2021 г. на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК 203670940, срещу длъжника ИВ. П. КР., ЕГН *****, с настоящ адрес: *****, за издаване на заповед за парично задължение по чл. 410 от ГПК за сумата от 363,00 лева – застрахователна премия по Договор за допълнителни услуги за периода от 30.06.2017 г. – 24.11.2017 г.

Жалбоподателят счита атакувания съдебен акт в обжалваната част за незаконосъобразен и неправилен. Твърди, че е сключен договор за застраховка, престациите по който не са свързани с усвояването и управлението на кредита, като в съответствие с чл. 10а, ал. 1 от ЗПК кредиторът може да събира такса за подобен вид допълнителни услуги. Сочи, че цитираният законов текст позволява на кредитора да събира от потребителя такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. Счита за неправилен извода на първоинстанционния съд, че посредством договора за застраховка се цели увеличаване на размера на кредита. Изтъква, че в процесния случай сключването на застрахователния договор не е предпоставка за отпускане на кредита, поради което и размерът на застрахователната премия не следва да бъде включван в размера на годишния процент на разходите и така не оскъпява кредита.

Отделно изтъква, че в чл. 382 КЗ е уредена специфична облигационна връзка – застраховка за обезпечение на заем или на банков кредит, като този вид застрахователен договор има собствена правна природа – нормативна регламентация, предмет, страни, условия за действителност. Сочи, че кредиторът не може да влияе на условията по договора за застраховка и поради това не може да бъде прието, че допълнително оскъпява кредита.

Настоява за отмяна на обжалваното разпореждане в обжалваната част.

Съгласно разпоредбата на чл. 413, ал. 2 ГПК, производството по настоящото дело е едностранно, поради което препис от жалбата не се връчва на насрещната страна за отговор.

Съдът, след преценка на данните по делото, приема следното от фактическа страна:

Частната жалба е депозирана в рамките на законоустановения преклузивен срок, от легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Производството по ч. гр. дело № 400/2021 г. по описа на РС – Провадия, е образувано по подадено от „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК 203670940, срещу длъжника ИВ. П. КР., ЕГН *****, Заявление вх. № 1253/02.04.2021 г. за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК за следните суми, представляващи задължение по Договор за заем CrediHome № 1182-00021535 и Договор за допълнителни услуги към заем CrediHome № 1182-00021535, сключени между „Микро кредит“ АД и ИВ. П. КР. на дата 03.06.2017 г., като впоследствие вземанията по двата договора са прехвърлени от страна на „Микро кредит“ АД в полза на „Агенция за събиране на вземания“ ООД (правоприемник на което е „Агенция за събиране на вземания“ АД, понастоящем „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД) по силата на Приложение № 01/10.10.2017 г. към Рамков договор за продажба на вземания (цесия) от дата 16.01.2015 г., а именно сумите: 923,61 лева – главница по Договор за заем; 85,31 лева – договорна лихва по договор за заем за периода от 30.06.2017 г. до 24.11.2017 г.; 176,00 лева – сума за допълнителни услуги по Договор за допълнителни услуги за периода от 30.06.2017 г. до 24.11.2017 г.; 363,00 лева – застрахователна премия по Договор за допълнителни услуги за периода от 30.06.2017 г. до 24.11.2017 г.; законна лихва от подаване на Заявлението в съда до окончателното плащане; 209,62 лева - лихва за забава по Договор за заем за периода от 01.07.2017 г. до датата на подаване на заявлението в съда; 111,99 лева - лихва за забава по Договора за допълнителни услуги за същия период; както и разноски по заповедното производство.

От изложеното в заявлението е видно, че на основание сключения договор за допълнителни услуги „Микро кредит“ АД в качеството си на застрахователен посредник предоставя на заемополучателя финансиране и разсрочване на сключена с посредничеството на „Микро кредит“ АД застраховка „Защита“ към Застрахователна компания „Уника живот“ АД, конкретните условия по която са посочени в представената по делото индивидуална застрахователна полица, подписана от заемополучателя.

Представен е Договор за заем CrediHome № 1182-00021535/06.06.2017, сключен между „Микро кредит“ ЕАД – заемодател, и ИВ. П. КР. – заемополучател. В същия са отразени: чиста стойност за заема – 1000,00 лева; обща сума за погасяване – 1100, 64 лева; еднократна административна такса – 0,00 лева; сума за получаване – 1000,00 лева; седмични вноски – 24; седмична погасителна вноска – 45,86 лева; ГПР – 49,92 %; фиксиран лихвен процент – 40,64%. Представени са Погасителен план към договора, както и Общи условия към същия.

Приложен е и Договор за допълнителни услуги към заем CrediHome № 1182-00021535/03.06.2017, подписан между страните. В същия е отразено, че „Микро кредит“ АД предоставя на клиента пакет от допълнителни услуги и финансиране и разсрочване на сключена с посредничеството на „Микро кредит“ АД застраховка, както следва: Пакет „Комфорт“ – срок 24 седмици, вноска: 8,00 лева, и Застраховка „Защита“ - пакет „Премиум Живот“ – срок 24 седмици, вноска: 16,50 лева. В точка 4.1. на горесцитирания Договор е посочено, че допълнителни услуги съгласно този договор се предоставят единствено като допълнение към подписан Договор за заем CrediHome и след попълване и подписване на формуляр Искане за допълнителни услуги. Уточнено е, че въпреки горното, допълнителните услуги не са задължителна предпоставка за сключване на договор за заем и/или получаване на заем CrediHome. В т. 4.3. е отразено, че в случай че клиентът е избрал на сключи застраховка с посредничеството на „Микро кредит“ АД и заплащането на дължимата еднократна застрахователна премия да се финансира от „Микро кредит“ АД, то клиентът ще дължи връщане на сумата за застрахователна премия на „Микро кредит“ АД, на равни

седмични/месечни вноски. Размерът на вноската и датата, на която ще се дължи всяка седмична/месечна вноска, са посочени в т. 3 на договора. Конкретните условия по застраховката, както и пълната стойност на еднократната застрахователна премия са съгласно индивидуална застрахователна полица, предоставена и подписана от клиента. Съгласно чл. 4.8., плащането на всички дължими вноски за застраховката за целия период на договора за допълнителни услуги се дължи от потребителя и в случаите на предсрочно погасяване на договора за заем, както и при отказ от сключения договор за заем CrediHome в рамките на законоустановения 14-дневен срок.

Приложена е подписана Застрахователна полица за застраховка „Защита“ № МС 320141182-00021535 със застраховател ЗК „Уника живот“ АД, застрахователен посредник „Микро кредит“ АД – регистрирано като застрахователен агент на ЗК „Уника живот“ АД, застраховано лице ИВ. П. КР. и ползващо лице „Микро кредит“ АД. Видно от същата, покритите рискове са по Пакет „Премиум Живот“: смърт; трайна пълна неработоспособност над 50% вследствие на заболяване или злополука; хоспитализация вследствие на заболяване или злополука. Отразени са: застрахователна сума - 1000,00 лева; застрахователна премия - 396,00 лева с включена 0,70 лв. за Обезпечителен фонд; начална дата на застраховката - 05.06.2017 г., и крайна дата - 20.11.2017 г. В т. 3 от раздел „Общи положения“ на Специални условия за застраховка „Защита“ е посочено, че ползващо се лице е лице, посочено в застрахователната полица, което има право да получи застрахователната сума или част от нея при настъпване на застрахователно събитие.

Първоинстанционният съд, с атакуваното Разпореждане № 956/ 05.04.2021 г., е отхвърлил частично заявлението на жалбоподателя за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК срещу длъжника ИВ. П. КР. - в частта за обжалваната сума.

Настоящата инстанция счита, че частната жалба се явява неоснователна по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 411, ал. 2, т. 1 ГПК, съдът издава заповед за изпълнение, освен когато искането е в противоречие със закона или с добрите нрави, а съгласно т. 3 на същия законов текст, и когато искането се основава на неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, или е налице обоснована вероятност за това.

В конкретния случай, заявлението за издаване на заповед за изпълнение се основава на сключен договор за потребителски кредит, по който длъжникът - физическо лице, има качеството потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, като спрямо него, освен разпоредбите на Закона за потребителския кредит (ЗПК), приложение намират и разпоредбите на Закона за защита на потребителите (ЗЗП). Сключеният договор за предоставяне на допълнителни услуги и договорът за застраховка, инкорпориран в него, не могат да бъдат сключени самостоятелно - същите имат обусловено от договора за кредит значение и правата и задълженията по тях са свързани с тези по последния.

Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал.1 ЗПК, договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Законът въвежда императивни изисквания относно формата и съдържанието на този вид договор, посочени в разпоредбите на чл. 10 и чл. 11 ЗПК.

В чл. 11, т. 10 от ЗПК е уредено, че договорът за потребителски кредит съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Според разпоредбата на чл. 19, ал. 1 ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези,

дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Следва да бъдат посочени основните данни, които са послужили за изчисляване на ГПР. Целта на уредбата е чрез императивни норми да се уеднакви по еднозначен начин изчисляването и посочването на ГПР на кредита.

С нормата на чл. 10а, ал. 1 от ЗПК е дадена възможност на кредитора по договор за потребителски кредит да получава такси и комисионни за предоставяне на потребителя на допълнителни услуги във връзка с договора. Това са такива услуги, които нямат пряко отношение към насрещните престации на страните - предоставяне на паричната сума и връщането ѝ.

В процесния договор е посочен годишен процент на разходите /ГПР/, но единствено като абсолютна процентна стойност – 49,92%. Липсва яснота относно отделните компоненти, определящи същия, а именно: не се установява дали е формиран от усвоената от потребителя главница или и от сумите, предложени и уговорени като допълнителни услуги, включително под формата на застрахователна премия. Не става ясно дали цената на последните е част от формулата за определяне на годишния процент. На потребителя, съобразно с регламентираният стандарт за защита, следва да бъде осигурена възможност да познава своите права и задължения по договора за кредит, поради което договорът следва да съдържа цялата необходима информация относно условията и стойността на кредита по ясен и непротиворечив начин – в това число и за ГПР и неговите компоненти.

По отношение на претенцията за застрахователна премия следва да се посочи, че условията на застраховката са напълно неясни, като неясни са също нейната функция, връзката ѝ с договора за заем и този за допълнителни услуги и необходимостта от посредничеството на заемотателя, който е и ползващо се лице. Искането на клиента за предоставяне на допълнителна услуга – застраховка, заемотателят изпълнява именно в качеството си на посредник на същия. Същевременно в подписаната от клиента полица изрично е отразено, че „Микро Кредит“ АД е застрахователен агент на ЗК „Уника Живот“ АД, както и ползващо се лице. В тази връзка следва да бъде отчетено уреденото в чл. 27 КЗ законово ограничение на дейността на застрахователните посредници, а именно: не се допуска извършването на дейност по застрахователно посредничество като застрахователен брокер и застрахователен агент от едно и също лице. Предвид горното и след отчитане на размера на застрахователната премия – почти 40% от стойността на отпуснатия заем, настоящият състав счита, че се поражда колебание относно съдържанието на кредитната сделка и нейните основни елементи, както и основателно съмнение относно спазването на изискването за прозрачност и равнопоставеност между страните – още повече при отразеното в чл. 4.8. на договора за допълнителни услуги. Вярно, е че с нормата на чл. 9 от ЗЗД е уредено, че страните могат свободно да уговорят съдържанието на договора; възведеният принцип обаче не може да оправдае уговарянето на клауза, евентуално обусловена от неравноправно договаряне на застрахователна услуга, при обосновано съмнение за противоречие с повелителни правни норми и добрите нрави.

Поради предвидената законодателна закрила, съдът още на фаза заповедно производство следва да осъществи защита на по-слабата страна в договорните правоотношения – потребителя.

В конкретния случай, първоинстанционният съд е отказал издаване на заповед за изпълнение в обжалваната част. По този начин е гарантирал в пълна степен правата на потребителя. За кредитора стои възможността да докаже съществуване на вземането си в осъдително исково производство.

Воден от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Разпореждане № 956/05.04.2021 г., постановено по ч.гр.д. № 400/2021 г. по описа на РС – Провадия, в частта, с която е отхвърлено искане за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК за сумата от 363,00 лв., представляваща застрахователна премия по Договор за допълнителни услуги към заем CrediHome № 1182-00021535/03.06.2017.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____